

สหพันธรัฐรัสเซีย (Russian Federation)

เมืองหลวง กรุงมอสโก

ที่ตั้ง อยู่ทั้งภูมิภาคเอเชียตอนเหนือและภูมิภาคยุโรป มีเทือกเขาอูราลเป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างทั้งสองทวีป พื้นที่ 17,098,242 ตร.กม. ใหญ่ที่สุดในโลกและใหญ่กว่าไทยประมาณ 35 เท่า โดยพื้นที่กว่า 2 ใน 3 อยู่ในทวีปเอเชีย แบ่งเป็นพื้นดิน 16,377,742 ตร.กม. และพื้นน้ำ 720,500 ตร.กม. ระยะทางจากตะวันออกรจดตะวันตก 9,000 กม. และจากเหนือจรดใต้ 4,000 กม. มีชายแดนยาวรวมกัน 22,407 กม. และชายฝั่งทะเลยาวรวมกัน 37,653 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดมหาสมุทรอาร์กติก
ทิศตะวันออก	ติดมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ
ทิศตะวันออกเฉียงใต้	ติดจีน
ทิศใต้	ติดเกาหลีเหนือ จีน มองโกเลีย คาซัคสถาน อาเซอร์ไบจาน และจอร์เจีย
ทิศตะวันตก	ติดยูเครน เบลารุส ลัตเวีย ลิทัวเนีย และเอสโตเนีย
	ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดฟินแลนด์ และนอร์เวย์

ภูมิประเทศ ทางตะวันตกของเทือกเขาอูราลเป็นที่ราบกว้างใหญ่และเนินเขา ภาคไซบีเรียมีป่าสนขนาดใหญ่และเป็นที่ราบครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง พื้นที่ทางใต้เป็นที่ราบสูงและเทือกเขา ชายฝั่งทะเลมีทั้งชายฝั่งลาดชัน ชายฝั่งราบเรียบ และชายฝั่งราบลุ่ม มีอ่าวขนาดต่าง ๆ มากมาย มีคาบสมุทรขนาดใหญ่ คือ คาบสมุทรคัมชัตกา อยู่ทางตะวันออก และคาบสมุทรไคมีร์อยู่ทางเหนือ โดยติดทะเล 13 แห่ง ได้แก่ 1) ทะเลโอคอตสค์ 2) ทะเลญี่ปุ่น 3) ทะเลแคสเปียน 4) ทะเลอะซอฟ 5) ทะเลดำ 6) ทะเลบอลติก 7) ทะเลขาว 8) ทะเลแบเรนต์ส์ 9) ทะเลคารา 10) ทะเลแลปเตฟ 11) ทะเลไซบีเรียตะวันออก 12) ทะเลชุกชี และ 13) ทะเลแบริง และมี 11 เส้นแบ่งเวลา (UTC +2 ถึง UTC+12)

ภูมิอากาศ หลากหลายและแตกต่างกันตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ มีฤดูหนาวยาวนาน อากาศหนาวจัดและพื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยหิมะเป็นเวลานานถึง 6 เดือน โดยมีภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสเตปป์ทางตอนใต้ ภูมิอากาศแบบชื้นภาคพื้นทวีปในพื้นที่ด้านยุโรป และภูมิอากาศกึ่งอาร์กติกในไซบีเรียกับทุนดราในเขตขั้วโลกเหนือ รัสเซียมี 4 ฤดู ได้แก่ ฤดูหนาว (ธ.ค.-ก.พ.) ฤดูใบไม้ผลิ (มี.ค.-พ.ค.) ฤดูร้อน (มิ.ย.-ส.ค.) และฤดูใบไม้ร่วง (ก.ย.-พ.ย.)

ทรัพยากรธรรมชาติ มีน้ำมันสำรองและก๊าซธรรมชาติจำนวนมาก ถ่านหิน ป่าไม้ แร่ธาตุสำคัญทางยุทธศาสตร์ และแร่ธาตุหายาก เช่น แร่ใยหิน (Asbestos) แร่โคลัมเบียม (Columbium) หรือไนโอเบียม (Niobium) และแร่สแกนเดียม (Scandium)

ประชากร 143,494,210 คน (ต.ค.2568) สัดส่วน ชาย 46.26% หญิง 53.74% ที่อยู่อาศัยในเมือง 75.3% (เมืองที่หนาแน่น 6 อันดับแรก ได้แก่ มอสโก เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก โนวอซีบีสค์ ยากาเตรินเบิร์ก คาซัน และนิจนี นอฟโกรอด) อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 16.5% วัยรุ่น (15-64 ปี) 65.7% ผู้สูงอายุ (65 ปีขึ้นไป) 17.8% อายุขัยเฉลี่ยของประชากร 72.3 ปี เพศชาย 67.4 ปี เพศหญิง 77.4 ปี อัตราการเกิด 8.4 คนต่อ 1,000 คน อัตราการตาย 14 คนต่อ 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร -0.49% อัตราการย้ายถิ่นฐาน 0.8 คนต่อ 1,000 คน อายุเฉลี่ยหญิงตั้งครรภ์แรก 25.2 ปี (ปี 2566)

รายละเอียดประชากร รัสเซีย 81% ตาตาร์ 3.9% ยูเครน 1.4% เชเชน 1% บาซคีร์ 1.2% ชูวัช 1.1% อื่น ๆ 10.4% และระบุไม่ได้ 3.9% โดยรัสเซียมี 195 ชาติพันธุ์

ศาสนา คริสต์นิกายรัสเซียออร์ทอดอกซ์ 75% อิสลาม 10-15% หรือประมาณ 20 ล้านคน (มีกว่า 40 กลุ่มส่วนมากเป็นชนนิจิ) และคริสตินิกายอื่น ๆ 2%

ภาษา ภาษารัสเซียเป็นภาษาราชการ มีผู้ใช้ 85.7% ภาษาตาตาร์ 3.2% ภาษาเชเชน 1% และภาษาของชนกลุ่มน้อยอื่น 10.1%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 99.7%

การก่อตั้งประเทศ ราชวงศ์โรมานอฟปกครองรัสเซียตั้งแต่ปี 2156 จนกระทั่งมีการโค่นล้มราชบัลลังก์ของซาร์นิโคลัสที่ 2 ซึ่งเป็นการสิ้นสุดของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จากการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองของกลุ่มบอลเชวิค ที่มึนายวลาดีมีร์ เลนิน เป็นผู้นำ เมื่อปี 2460 (ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1) กลุ่มบอลเชวิค

เข้าบริหารประเทศและจัดตั้งสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต (Union of Soviet Socialist Republic-USSR) หรือสหภาพโซเวียต (Soviet Union) ขึ้นเมื่อปี 2465

พรรคคอมมิวนิสต์บริหารประเทศจนถึงปี 2528 จนกระทั่งนายมีคาอิล กอร์บาชอฟ เข้าดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ และดำเนินนโยบายปฏิรูประบบสังคมนิยมภายใต้ยุทธศาสตร์ การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรีทางการเมือง (Perestroika และ Glasnost) ซึ่งการเปิดเสรี ทางการเมืองดังกล่าวนำไปสู่การล่มสลายของสหภาพโซเวียตเมื่อปี 2534 โดยแยกออกเป็น 15 ประเทศ ได้แก่ รัสเซีย มอลโดวา เบลารุส ยูเครน อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน จอร์เจีย คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน เติร์กเมนิสถาน คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน ลัตเวีย เอสโตเนีย และลิทัวเนีย

วันชาติ 12 มิ.ย. (วันประกาศอิสรภาพ)

การเมือง ปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบสหพันธรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและมีอำนาจบริหาร ประเทศ โดยมาจากการเลือกตั้งโดยตรง วาระดำรงตำแหน่ง 6 ปี (ขยายจากเดิมวาระละ 4 ปี หลังการเลือกตั้ง ประธานาธิบดีเมื่อ 4 มี.ค.2555) ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ลงสมัครแข่งขันเลือกตั้งในฐานะผู้สมัครอิสระ เมื่อ 15-17 มี.ค.2567 และชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียง 88.5% ถือเป็นการครองตำแหน่งสมัยที่ 5 ตั้งแต่เข้ารับตำแหน่งสมัยแรกเมื่อ 2543 และสามารถดำรงตำแหน่งจนถึงปี 2579 (2 สมัย ๆ ละ 6 ปี)

รัสเซียมีรูปแบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ ประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้ารัฐบาล นรม.เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ใช้รัฐธรรมนูญฉบับ 12 ธ.ค.2536 และมีการลงประชามติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ ทั่วประเทศ ห้วง 25 มิ.ย.-1 ก.ค.2563 มีผู้มาใช้สิทธิทั้งสิ้น 67.97% ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เห็นชอบร่างแก้ไข สำคัญของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ อาทิ การขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีรัสเซีย ได้มากกว่าสองสมัยติดต่อกัน (ส่งผลให้ประธานาธิบดีปูติน อาจอยู่ในอำนาจต่อเนื่องยาวนานถึงปี 2579) ประธานาธิบดีคนปัจจุบันสามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีกครั้ง รวมถึงประเด็นการขยายอำนาจรัฐสภาและ ศาลรัฐธรรมนูญรัสเซีย รวมทั้งการปรับโครงสร้าง สว.ให้ดำรงตำแหน่งตลอดชีพ ได้แก่ อดีตประธานาธิบดีซึ่งจะมีอำนาจแต่งตั้งสมาชิกจาก ครม. หรือรัฐสภา ให้ดำรงตำแหน่ง สว.ตลอดชีพได้อีก 7 คน และกฎหมายเอกสิทธิ์ คู่ครองประธานาธิบดีตลอดชีวิต แม้สิ้นสุดสถานะตำแหน่งประธานาธิบดี

รัสเซียแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 เขตสหพันธ์ (Federal Districts) แต่ละเขตบริหาร โดยผู้ว่าราชการเขต ซึ่งประธานาธิบดีรัสเซียเป็นผู้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้แทนประธานาธิบดี ได้แก่ 1) เขตสหพันธ์กลาง (Central Federal District) 2) เขตสหพันธ์ใต้ (Southern Federal District) 3) เขตสหพันธ์ ตะวันตกเฉียงเหนือ (Northwestern Federal District) 4) เขตสหพันธ์ตะวันออกไกล (Far Eastern Federal District) 5) เขตสหพันธ์ไซบีเรีย (Siberian Federal District) 6) เขตสหพันธ์อูราลส์ (Urals Federal District) 7) เขตสหพันธ์วอลกา (Volga Federal District) 8) เขตสหพันธ์คอเคซัสเหนือ (North Caucasian Federal District) และ 9) เขตสหพันธ์ไครเมีย (Crimean Federal District) จัดตั้งเมื่อ 21 มี.ค.2557 หลังจาก ผนวกไครเมียเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย ซึ่งแต่ละเขตสหพันธ์ยังแบ่งย่อยเป็น สาธารณรัฐ (Republics) ดินแดน (Territories) แคว้น (Provinces) นครสหพันธ์ (Federal cities) แคว้นปกครองตนเอง (Autonomous oblast) และเขตปกครองตนเอง (Autonomous districts)

สหพันธรัฐ ประกอบด้วย หน่วยการปกครองรวมทั้งหมด 83 หน่วย แบ่งเป็น 21 สาธารณรัฐ (Republics) 9 เขตการปกครอง (Krais) 46 มณฑล (Oblasts) 2 นคร (Federal cities ได้แก่ มอสโก และ เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ซึ่งมีสถานภาพเดียวกับมณฑล) 4 ภาคมปกครองตนเอง (Autonomous Okrugs) และ 1 มณฑลปกครองตนเอง (Autonomous Oblast)

การเมืองภายในรัสเซียยังมีเสถียรภาพ รัฐบาลสามารถควบคุมความเคลื่อนไหวของกลุ่มต่อต้านรัฐบาลที่สนับสนุนนาย Alexei Navalny ซึ่งศาลรัสเซียพิพากษาให้จำคุกฐานละเมิดทัศนทัศน์บนปี 2556 จากข้อหาขโมยเงิน และเพิ่มอีก 19 ปี ฐานก่อตั้งและจัดหาเงินทุนสนับสนุนองค์กรหัวรุนแรงเมื่อ 8 ก.พ.2560 ทั้งนี้ในห้วงก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อ มี.ค.2567 นาย Navalny เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ลงคะแนนต่อต้านประธานาธิบดีปูติน และเรียกร้องให้ประชาชนออกมารวมตัวกันประท้วงเวลาเที่ยงของ 17 มี.ค.2567 แต่นาย Navalny เสียชีวิตก่อนในระหว่างถูกจำคุก หลังทำกิจกรรมเดินออกกำลังกายที่เรือนจำไซบีเรียเมื่อ 16 ก.พ.2567

การปฏิบัติการพิเศษทางทหารของรัสเซียในยูเครนที่ยืดเยื้อตั้งแต่ 24 ก.พ.2565 ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจจากผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล อาทิ การปรับปรุงกฎหมายการเกณฑ์ทหารที่ปรับเพิ่มอายุสูงสุดสำหรับการเกณฑ์ทหารจาก 27 ปี เป็น 30 ปี มีผลบังคับใช้เมื่อ 1 มี.ค.2567 รวมถึงกรณีรัฐสภารัสเซียมีมติรับรองร่างกฎหมายใหม่ที่ให้กองทัพรัสเซียเกณฑ์ทหารได้ตลอดทั้งปี (จากเดิม 2 ครั้งต่อปี) ซึ่งอาจประกาศใช้เร็วที่สุดในต้นปี 2569 และการห้ามชายชาวรัสเซียที่ได้รับหมายเรียกเกณฑ์ทหารเดินทางออกนอกประเทศ ขณะเดียวกัน รัฐบาลพยายามดำเนินนโยบายที่บรรเทากระแสต่อต้านภายในประเทศจากการเกณฑ์ทหาร อาทิ การออกกฎหมายเมื่อต้นปี 2567 อนุญาตให้ชาวต่างชาติและครอบครัวมีสิทธิขอสัญชาติรัสเซียแลกกับการเกณฑ์ทหารในห้วงความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน

นอกจากนี้ รัฐบาลรัสเซียปราบปรามกลุ่มผู้ประท้วงอย่างหนัก โดยมีโทษจำคุกสูงสุด 15 ปี ข้อหาทำให้กองทัพเสื่อมเสียชื่อเสียง เผยแพร่ข่าวปลอมเกี่ยวกับปฏิบัติการทหารของรัสเซียในยูเครน หรือยุยงให้ผู้ที่ไม่บรรลุนิติภาวะเข้าร่วมการประท้วง และการเคลื่อนไหวของกลุ่มติดอาวุธต่อต้านรัสเซียตามแนวชายแดน อาทิ กองกำลังเสรีภาพแห่งรัสเซีย (Freedom of Russia Legion-LSR) ร่วมกับกองพันไซบีเรีย (Siberian Battalion) กองพลอาสาสมัครรัสเซีย (The Russian Volunteer Corps-RVC) และกลุ่มต่อต้าน Ichkerian volunteers รวมทั้งปัญหาช่องว่างทางเศรษฐกิจ และผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อที่พุ่งสูงขึ้น

ฝ่ายบริหาร : ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งวาระละ 6 ปี มีอำนาจแต่งตั้ง นรม. และ ครม. การแต่งตั้ง นรม. ต้องผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ประธานาธิบดีมีอำนาจสั่งการโดยตรงต่อ รมต. หรือหน่วยงานด้านความมั่นคง อาทิ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และมีอำนาจยุบสภา ประธานาธิบดีปูตินดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ 5 เมื่อ 7 พ.ค.2567

ปัจจุบันรัสเซียมีทั้งหมด 21 กระทรวง 20 หน่วยงานขึ้นตรง (Federal Services and Agencies) 2 นิติบุคคล จัดตั้งโดยรัฐเพื่อกิจการเฉพาะ และมี 3 กองทุนของรัฐบาล โดยโครงสร้างบริหารหน่วยงานของรัฐแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) ภายใต้การกำกับดูแลของประธานาธิบดี 14 หน่วยงาน เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม หน่วยข่าวกรอง 2) หน่วยงานระดับกระทรวงภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล 16 กระทรวง เช่น กระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษา และ 3) หน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล 10 หน่วยงาน

ฝ่ายนิติบัญญัติ : เป็นระบบ 2 สภา รัฐสภา ประกอบด้วย 1) สภาสหพันธรัฐ (Federation Council) หรือสภาสูง มีสมาชิก 170 คน (โดยผู้บริหารระดับสูงและ จนท.กฎหมายจากเขตการปกครอง 83 เขต แต่งตั้งเขตละ 2 คน) วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี และ 2) สภาผู้แทนราษฎร (Duma) มีสมาชิก 450 คน ใช้วิธีการเลือกตั้งแบบผสม คือ การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต 225 คน และระบบสัดส่วนหรือบัญชีรายชื่อของพรรค 225 คน วาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี (ขยายจากเดิมวาระละ 4 ปีนับแต่การเลือกตั้ง เมื่อ 4 ธ.ค.2554) การเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อ 19 ก.ย.2564 พรรค United Russia ได้รับเลือกมากที่สุด 326 ที่นั่ง พรรค Communist Party of the Russian Federation ได้ 57 ที่นั่ง พรรค A Just Russia ได้ 28 ที่นั่ง พรรค Liberal Democratic Party of Russia ได้ 23 ที่นั่ง และพรรคอื่น ๆ 16 ที่นั่ง การเลือกตั้งครั้งต่อไปกำหนดจัดขึ้นภายใน ก.ย.2569

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่สำคัญของรัสเซีย มีดังนี้ ปี 2562 แก้ไขปรับปรุงกฎหมายครั้งใหญ่ โดยพิจารณาถ้อยแถลงและยกเลิกกฎระเบียบเก่าที่ล้าสมัยจากสมัชชาชาติ (นรม. ขณะนั้น) อาทิ กฎหมายออปโตไทยทางอินเทอร์เน็ตของรัสเซีย (Sovereign Internet Law) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 พ.ย.2562 ปี 2563 ออกกฎหมายให้สัญชาติรัสเซียแก่ชาวต่างชาติ กฎหมายสินทรัพย์การเงินดิจิทัลในรัสเซีย ปี 2564 ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Strategy) ฉบับปี 2564 เมื่อ 2 ก.ค.2564 ที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองการพัฒนาคุณภาพและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของพลเมืองรัสเซีย ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพด้านการป้องกันประเทศ และส่งเสริมความสามัคคีในสังคมรัสเซีย ปี 2565 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหลายฉบับเพื่อปกป้องออปโตไทยและบูรณาภาพแห่งดินแดนที่รัสเซียเข้าครอบครอง บทลงโทษที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการพิเศษทางทหารในยูเครน รวมถึงการจำกัดสิทธิ เสรีภาพ การแสดงออก และกฎหมายต่อต้านกลุ่มหลากหลายทางเพศ เช่น เพิ่มบทลงโทษการเผยแพร่ข่าวสารอันเป็นเท็จเกี่ยวกับปฏิบัติการทางทหารในยูเครน หรือสร้างความเสียหายแก่กองทัพรัสเซีย บังคับให้ภาคธุรกิจจัดหาสินค้าให้กับกองทัพเพื่อสนับสนุนปฏิบัติการในยูเครน และสนธิสัญญาผนวกดินแดนกับผู้บริหารแคว้นโดเนสก์ ลูฮันสก์ เคอร์ซอน และซาโปริซเซีย หลังจากส่วนบริหารท้องถิ่นเสร็จสิ้นการจัดทำประชามติผนวกดินแดนกับรัสเซียระหว่าง 23-27 ก.ย.2565 (15% ของพื้นที่ยูเครน) รวมถึงออกกฎหมายด้านความมั่นคงใหม่ ปี 2566 กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้อบังคับพิเศษเกี่ยวกับการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในแคว้นซาโปริซเซีย ซึ่งทำให้ ZNPP มีสถานะภายใต้เขตอำนาจของรัสเซีย ปี 2567 ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าเมืองให้เข้มงวดขึ้น และปี 2568 ประกาศใช้กฎหมายต่อต้านอิทธิพลและการแทรกแซงจากต่างประเทศฉบับใหม่เมื่อ 21 เม.ย.2568 โดยขยายขอบเขต “ตัวแทนต่างชาติ” (Foreign Agents) ให้ครอบคลุมถึงบุคคลที่สนับสนุนองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลต่างประเทศที่ถูกมองว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัสเซีย และกฎหมายการเทียบท่าของเรือต่างชาติที่ต้องขออนุญาตเจ้าท่าภายใต้การกำกับของหน่วยต่อต้านข่าวกรองรัสเซีย (FSB) เมื่อ 21 ก.ค.2568

ฝ่ายตุลาการ : ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) และพัฒนาการกฎหมายรัสเซียได้รับอิทธิพลจากกฎหมายสังคมนิยม (Socialist Law) สำหรับกระบวนการพิจารณาของศาลได้รับอำนาจจากรัฐธรรมนูญรัสเซียเป็นอิสระจากอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร มีการปรับโครงสร้างครั้งล่าสุดเมื่อปี 2557 ปัจจุบัน รัสเซียมีศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐ (Constitutional Court) โดยมีศาลรัฐธรรมนูญรัฐต่าง ๆ จำนวน 16 ศาล ขณะที่ศาลฎีกาแห่งสหพันธรัฐ (Supreme Court) มีเขตอำนาจศาล 1) พิจารณาคดีทั่วไป ได้แก่ คดีแพ่ง (แพ่ง/ครอบครัว/แรงงาน) คดีอาญา คดีปกครอง คดีการเมือง (ระดับ รัฐ/เมือง/เขต/ท้องถิ่น) และมีระบบศาลชำนาญพิเศษ ได้แก่ ศาลทหาร (ระดับ ทหารภาคและทหารเรือ/ทหารในฐานทัพ) และ 2) คดีพาณิชย์ (ระดับภาค/อุทธรณ์/รัฐและเมือง) โดยครอบคลุมศาลเมืองมอสโกและศาลทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นการรวมศาลพาณิชย์สูงสุดเข้ากับศาลฎีกา เมื่อ ก.พ.2556 เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพิจารณาคดี

พรรคการเมือง : ระบบหลายพรรค พรรคการเมืองที่สำคัญ ได้แก่ 1) พรรค United Russia เป็นพรรครัฐบาล มีนายดมิทรี เมดเวเดฟ เป็นหัวหน้า 2) พรรค Communist Party of the Russian Federation (CPRF) มีนาย Gennady Zyuganov เป็นหัวหน้า 3) พรรค Just Russia มีนาย Sergey Mironov เป็นหัวหน้า 4) พรรค Liberal Democratic Party of Russia (LDPR) มีนาย Leonid Slutsky เป็นหัวหน้า 5) พรรค New People (NP) มีนาย Alexey Nechayev เป็นหัวหน้า 6) พรรค Civic Platform (GP) มีนาย Rifat Shaykhutdinov เป็นหัวหน้า 7) พรรค Party of Growth (PR) มีนาย Boris Titov เป็นหัวหน้า และ 8) พรรค Rodina มีนาย Aleksey Zhuravlyov เป็นหัวหน้า

เศรษฐกิจ รัสเซียมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีก๊าซธรรมชาติสำรองมากที่สุดในโลก มีถ่านหินสำรองมากเป็นอันดับ 2 ของโลก มีน้ำมันดิบสำรองมากเป็นอันดับ 8 ของโลก รัสเซียผลิตและส่งออกก๊าซธรรมชาติเป็นอันดับ 1 ของโลก ผลิตน้ำมันรายใหญ่อันดับ 3 และส่งออกน้ำมันอันดับ 2 ของโลก (ปี 2565 สัดส่วน 9.14%) นอกจากนี้ รัฐบาลสะสมทองคำ 2,330 ตัน (ม.ย.2568) และเป็นประเทศที่ส่งออกเหล็กและอะลูมิเนียมในอันดับต้นของโลก อย่างไรก็ตาม การที่เศรษฐกิจรัสเซียพึ่งพาภาคการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก ทำให้ประสบปัญหาจากความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลกและมาตรการคว่ำบาตรจากชาติตะวันตก อาทิ สหรัฐฯ และสหภาพยุโรป (European Union-EU) โดยสามารถจัดเก็บรายได้จากการส่งออกพลังงานเมื่อปี 2566 จำนวน 99,340 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2563

เศรษฐกิจรัสเซียเมื่อปี 2560 เริ่มฟื้นตัวจากการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของรัสเซียเอง ทั้งการส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ การขยายตัวของภาคเกษตรกรรม และการแสวงหาตลาดส่งออกให้มีความหลากหลายในทุกภูมิภาค และการปรับขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดโลก ขณะที่ปี 2561-2563 รัสเซียยังคงได้เปรียบดุลการค้ายุโรป โดยสินค้าที่ยุโรปนำเข้าจากรัสเซียส่วนใหญ่ ได้แก่ วัตถุดิบ พลังงาน และอาหาร โดยปี 2562 ประเทศในกลุ่ม EU ที่นำเข้าสินค้าปริมาณมากอันดับต้น ได้แก่ ฟินแลนด์ ลิทัวเนีย และประเทศที่นำเข้ามูลค่าสูงอันดับต้น คือ เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ อิตาลี และโปแลนด์ อย่างไรก็ตาม หักปี 2563 ภาคผู้ประกอบการน้ำมันของรัสเซียได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันตกต่ำที่สุดในรอบ 18 ปี เนื่องจาก 2 ปัจจัยสำคัญ คือ ชาติอู่อาระเบียเพิ่มกำลังการผลิตเพื่อตอบโต้รัสเซียที่ปฏิเสธการปรับลดการผลิตน้ำมันตามข้อเสนอของ OPEC เมื่อ 6 มี.ค.2563 และความต้องการน้ำมันของโลกลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรค COVID-19 รวมถึงความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน เมื่อปี 2565 เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมด้านพลังงานของรัสเซียขาดสภาพคล่อง โดยนำมาซึ่งมาตรการคว่ำบาตรของ EU ที่มีแนวโน้มจะเข้มงวดขึ้น อาทิ มาตรการคว่ำบาตรชุดที่ 19 ซึ่งครอบคลุมถึงการคว่ำบาตรประเทศคู่ค้าด้านพลังงานของรัสเซีย ทำให้รัสเซียต้องแสวงหาตลาดส่งออกใหม่อย่างจริงจัง เพื่อชดเชยตลาดยุโรปที่เคยเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของรัสเซีย

รัสเซียแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่องทั้งระดับทวิภาคี เฉพาะอย่างยิ่งจีน อินเดีย อิหร่าน สิงคโปร์ และชาติอู่อาระเบีย และระดับพหุภาคี อาทิ การจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศต่าง ๆ กับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Union-EAEU) ที่รัสเซียเป็นแกนนำ รวมถึงการประกาศนโยบาย Turn to the East/Look East โดยให้ความสำคัญกับภูมิภาคเอเชีย ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ สอดคล้องกับการพัฒนาในประเทศที่ต้องการส่งเสริมการลงทุนและดึงดูดนักลงทุนจากเอเชีย-แปซิฟิกที่มีศักยภาพ (เช่น จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น) ให้มาลงทุนในรัสเซีย ซึ่งรวมถึงนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) จำนวน 33 แห่งทั่วประเทศ และเขตเศรษฐกิจพิเศษขั้นสูงในภูมิภาคตะวันออกไกล จำนวน 20 แห่ง นอกจากนี้ รัสเซียยังร่วมมือกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันอื่น ๆ เพื่อรักษาระดับราคาน้ำมันในตลาดโลกให้มีเสถียรภาพ

ตลาดหลักทรัพย์รัสเซีย คือ MICEX-RTS เป็นการรวมตลาดหลักทรัพย์ 2 แห่งสำคัญ เมื่อ ธ.ค.2554 ระหว่าง Russian Trading System (RTS) กับ Moscow Interbank Currency Exchange (MICEX) ทั้งนี้ ลักษณะพื้นฐานระบบการเงินและธนาคารรัสเซียมีผู้ประกอบการสถาบันการเงินกว่า 396 ธนาคาร โดยมีธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่จำนวน 3 ราย ถือครองทรัพย์สินกว่า 51.4% ของทรัพย์สินธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดในรัสเซีย (สถานะเมื่อ 1 มี.ค.2563) โดยมีรัฐบาลถือหุ้นรายใหญ่ ได้แก่ Sberbank และ VTB Group และเป็นของเอกชนคือ Alfa Bank ทั้งนี้ ธนาคารต่างชาติในรัสเซียไม่อนุญาตให้จัดตั้งในลักษณะสาขา แต่สามารถจัดตั้งบริษัทย่อย ตามเงื่อนไขการจดทะเบียนขออนุญาต

เศรษฐกิจรัสเซียส่งสัญญาณถดถอยครั้งแรกในปี 2568 นับแต่ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนเมื่อปี 2565 โดยหวังปี 2565-2567 มีอัตราการเติบโตกว่า 4% ขณะที่ตัวเลขคาดการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจปี 2568 โดยรวมที่ 1.5% เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนที่ยืดเยื้อ การจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติการทางทหาร การส่งออกพลังงาน อาทิ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) ซึ่งเป็นรายได้หลักของรัสเซียลดลงจากมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป การสูญเสียตลาดส่งออกในยุโรป รวมถึงมาตรการคว่ำบาตรภาคการเงินของชาติตะวันตก อาทิ การอายัดทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของธนาคารกลางรัสเซีย และการตัดรัสเซียออกจากระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ (SWIFT) ส่งผลกระทบต่อภาคการเงินของรัสเซีย

อย่างไรก็ดี รัสเซียจะยังแบกรับผลกระทบจากการถดถอยทางเศรษฐกิจได้จากหลายปัจจัย อาทิ รายได้จากการลงทุนในต่างประเทศภายใต้กองทุนความมั่งคั่งแห่งชาติรัสเซีย (The Russian National Wealth Fund) ของกระทรวงการคลังรัสเซีย กรณียุทธศาสตร์และอินเดีย รวมถึงหลายประเทศใน EU อาทิ เยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี ยังไม่ยุติการนำเข้าพลังงานจากรัสเซียได้โดยสิ้นเชิง และต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนผ่านสู่การใช้พลังงานทดแทน นอกจากนี้ รัสเซียเร่งพัฒนาระบบการชำระเงินทั้งภายในประเทศ ระหว่างประเทศ (อาทิ ระบบชำระเงิน Mir) และขยายความร่วมมือการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในกรอบความร่วมมือพหุภาคีที่รัสเซียมีบทบาทนำ เฉพาะอย่างยิ่ง BRICS

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : รูเบิล (Ruble : หรือ RUB)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 81.01 รูเบิล : 1 ดอลลาร์สหรัฐ (3 พ.ย.2568)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : (อัตรากลาง) 1 บาท : 2.5 รูเบิล (3 พ.ย.2568)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 2,080,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2568)

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ : 4.3% (ปี 2567) และ 1% (ม.ค.-ก.ย.2568)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 14,513 ดอลลาร์สหรัฐ (เม.ย.2568)

งบประมาณ : ขาดดุลประมาณ 70,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2568)

หนี้ต่างประเทศ : 323,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มิ.ย.2568)

หนี้สาธารณะ : 16.4% ของ GDP (ธ.ค.2567)

ดุลบัญชีเดินสะพัด : เกินดุล 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ไตรมาสที่ 3 ของปี 2568)

ทุนสำรองระหว่างประเทศ : 689,458 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ส.ค.2568)

แรงงาน : 75 ล้านคน (มิ.ย.2568)

อัตราการว่างงาน : 2.2% (ก.ย.2568)

อัตราเงินเฟ้อ : 8% (ก.ย.2568)

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : เกินดุล 7,470 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ส.ค.2568)

มูลค่าการส่งออก : 392,605 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2567)

สินค้าส่งออก : ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ ปุ๋ยหลักและเหล็กกล้า ธัญพืช อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ สินแร่ ตะกรันและถ่าน ปลาและสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ

ตลาดส่งออก : จีน 32.7% อินเดีย 16.8% ตุรกี 11.2% คาซัคสถาน 4.7% บราซิล 2.8%

มูลค่าการนำเข้า : 206,504 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2567)

สินค้านำเข้า : เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์และส่วนประกอบยานพาหนะ (ไม่รวมประเภทราง) เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชภัณฑ์ พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก อุปกรณ์และอุปกรณ์ทาง ทัศนศาสตร์ เคมีภัณฑ์อินทรีย์ ผลไม้/ถั่วต่าง ๆ เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ รองเท้า สนับแข้งและของที่คล้ายกัน

ตลาดนำเข้า : จีน 56% คาซัคสถาน 4.6% ตุรกี 4.1% เยอรมนี 4% อินเดีย 2.4% (ปี 2567)

การทหาร รัสเซียเป็นหนึ่งในมหาอำนาจด้านการทหาร โดยรัสเซียเริ่มปฏิรูปการทหารตั้งแต่ปลายปี 2551 ทั้งการบริหารจัดการกำลังพลด้วยการขึ้นเงินเดือนและเงินบำนาญเมื่อต้นปี 2555 เพื่อดึงดูดบุคลากร พร้อมกับพยายามลดการเกณฑ์ทหารเพื่อเพิ่มทหารอาชีพ จัดสรรอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่เข้าประจำการในกองทัพ โดยรัสเซียจัดทำแผนอาวุธยุทโธปกรณ์แห่งชาติฉบับใหม่ห้วงปี 2570-2579 (State Armament program 2027-2036) ที่มีเป้าหมายบูรณาการอาวุธกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) รวมถึงข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการป้องกันเชิงยุทธศาสตร์และการรับมือภัยคุกคามจากภายนอก รวมถึงประกาศหลักนิยมทางทหารใหม่เมื่อ ธ.ค.2557 และหลักการทางทะเลใหม่ปี 2565 (Russia's 2022 Naval Doctrine) ที่ระบุว่าสหราชอาณาจักร เป็นภัยคุกคามหลักของรัสเซีย และมุ่งเน้นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของกองเรือรัสเซียในมหาสมุทรอาร์กติกและแปซิฟิก นำไปสู่การประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กองทัพเรือระยะ 25 ปี (The Strategy for the Development of the Russian Navy up to 2050) เมื่อ 30 พ.ค.2568 เพื่อฟื้นฟูสถานะกองทัพเรือรัสเซียให้กลับมาเป็นหนึ่งในมหาอำนาจชั้นนำทางทะเลของโลก

รัสเซียฝึกปฏิบัติการทางทหารอย่างสม่ำเสมอทั้งภายในและกับประเทศพันธมิตร เช่น เบลารุส จีน อินเดีย และประเทศอดีตสหภาพโซเวียต รวมถึงการฝึกแบบฉบับพลัน ที่สำคัญ อาทิ การฝึกร่วมรหัส Zapad กับเบลารุส การฝึกร่วมรหัส Indra กับอินเดีย และการฝึกร่วมทางทะเลกับจีน และรัสเซียพัฒนากองกำลังรบ ให้มีขนาดเล็ก แต่มีประสิทธิภาพสูง รวมถึงอยู่ระหว่างจัดตั้งกองกำลังอากาศยานไร้คนขับ (drone forces) ที่แยกออกมาเป็นอีกหนึ่งกองกำลัง นอกจากนี้ รัสเซียมีพลังอำนาจด้านนิวเคลียร์ทั้ง 3 มิติ (nuclear triad) โดย Arms Control Association ประเมินเมื่อปี 2567 ว่า รัสเซียมีหัวรบนิวเคลียร์ประมาณ 5,580 ลูก อีกทั้งยังประกาศใช้หลักการป้องปรามด้วยอาวุธนิวเคลียร์ใหม่ (Basic Principles of the State Policy of the Russian Federation on Nuclear Deterrence) เมื่อ 19 พ.ย.2567 ซึ่งขยายขอบเขตถึงประเทศพันธมิตร และการรุกรานจากรัฐที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศที่มีนิวเคลียร์ และแม้ห้วง 2-3 ปีที่ผ่านมา รัสเซียนำเข้า อุปกรณ์ทางการทหารจากต่างประเทศ อาทิ อิหร่าน และเกาหลีเหนือ แต่รัสเซียยังคงมีศักยภาพในการผลิต ออกแบบ และพัฒนาภาคอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทำให้รัสเซียยังเป็นผู้ส่งออกลูกเรือรบรายใหญ่อันดับ 2 ของโลกเมื่อปี 2567

การปฏิบัติการพิเศษทางทหารของรัสเซียในยูเครนทั้งทางทะเลและอากาศตั้งแต่ปี 2565 เป็นโอกาสของรัสเซียในการใช้ประสบการณ์เพื่อพัฒนาอาวุธ และแสดงขีดความสามารถทางทหารและ ประสิทธิภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ ซึ่งมีผลต่อการสั่งซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ของรัสเซียจากประเทศต่าง ๆ รวมถึง ปรับปรุงและพัฒนาวิธีใหม่ ๆ สำหรับปฏิบัติการทางทหาร ขณะเดียวกันก็สร้างความวิตกกังวลแก่เนโทว่า จะเผชิญภัยคุกคามจากรัสเซียมากขึ้น และอาจนำไปสู่การเผชิญหน้าทางทหารครั้งใหม่

โครงสร้างองค์กรในกองทัพรัสเซีย ประกอบด้วย ผู้บัญชาการสูงสุด คือ ประธานาธิบดี รวมว.กระทรวงกลาโหมรัสเซีย 1 คน รมช.กระทรวงกลาโหม 12 คน มี 3 เหล่าทัพ ได้แก่ กองทัพบก เรือ อากาศ (และอวกาศ) และ 2 กองกำลัง ได้แก่ กองกำลังขีปนาวุธยุทธศาสตร์ และกองพลร่ม

กองทัพรัสเซียมี 5 ภาค คือ ตะวันออก กลางเหนือ (Northern Fleet ครอบคลุมมหาสมุทรอาร์กติก) ตะวันตก และได้ รวมกำลังพล 1,134,000 นาย ได้แก่ ทบ. 550,000 นาย ทร. 119,000 นาย ทอ. 170,000 นาย มีกำลังพลประจำ กองพลขีปนาวุธยุทธศาสตร์ 50,000 นาย กองพลร่ม 35,000 นาย กองปฏิบัติการพิเศษ 1,000 นาย กองกำลังทางรถไฟ 29,000 นาย กองกำลังบังคับบัญชาและสนับสนุน 180,000 นาย และกำลังรบ กึ่งทหาร 569,000 นาย นอกจากนี้ มีกำลังพลสำรอง 1,500,000 นาย

รัสเซียมีกำลังทหารในยูเครนประมาณ 600,000 นาย ห่วงการปฏิบัติการพิเศษทางทหารในยูเครน และมีกำลังทหารในประเทศอดีตสหภาพโซเวียตกว่า 20,000 นาย ครอบคลุม 7 ประเทศ ได้แก่ 1) อาร์เมเนีย ประจำการฐานทัพที่ 102 ที่ Gyumri และที่ฐานทัพอากาศเยเรวาน โดยรัสเซียเข้าฐานทัพจนถึงปี 2587 2) เบลารุส มีระบบป้องกันภัยทางอากาศร่วมกับรัสเซีย และรัสเซียส่ง บ.ขับไล่แบบ Su-27 และขีปนาวุธป้องกันภัยทางอากาศแบบ S-300 โดยรัสเซียเข้าสถานีเรดาร์ที่ Baranovichi และมีศูนย์บัญชาการทางทะเล 1 แห่ง 3) จอร์เจีย ประจำการที่ฐานทัพในอับคาเซียและออสเซเตียใต้ (ซึ่งแยกตัวจากจอร์เจีย) โดยเข้าสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการทหารจนถึงปี 2602 4) มอลโดวา ประจำการในเขต Transdnistria 5) คาซัคสถาน รัสเซียเข้าสถานีเรดาร์ที่ Balkhash 6) คีร์กีซสถาน รัสเซียเข้าฐานทัพอากาศ Kant ที่ขยายเวลาเช่าจนถึงปี 2570 โดยเมื่อ พ.ย.2562 รัสเซียสนับสนุนเงินให้กองทัพคีร์กีซสถานกว่า 12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อยกระดับระบบเรดาร์ และ 7) ทาจิกิสถาน ประจำกรมทหารราบที่ 201 ในทาจิกิสถาน และจะขยายเวลาเช่าถึงปี 2585 นอกจากนี้ รัสเซียยังรวม ทอ. (Air Force) เข้ากับกองกำลังป้องกันการบินและอวกาศ (Aerospace Defence Forces) แล้วตั้งใหม่เป็น กองทัพการบินและอวกาศ (Aerospace Forces) เมื่อ 1 ส.ค.2558 โดยเมื่อ ต.ค.2562 รัสเซียสนับสนุนเงินให้ กองทัพอากาศกว่า 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนที่ซีเรีย เข้าฐานทัพเรือที่เมือง Tartus ของซีเรีย เพื่อส่งกำลังบำรุง และให้การสนับสนุนทางเทคนิคแก่เรือรบรัสเซียในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน รวมทั้งสนับสนุนการปราบปรามโจรสลัดในอ่าวเอเดนและมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้ รัสเซียและเวียตนามทำข้อตกลงอนุญาตให้เรือรบรัสเซีย เข้าเทียบท่าที่อ่าวคัมรานห์ เมื่อ พ.ย.2557 ต่อมา เมื่อ ก.พ.2558 รัสเซียทำข้อตกลงขอใช้ท่าเรือของเวเนซุเอลา นิการากัว คิวบา และไซปรัส เพื่อส่งกำลังบำรุงหรือการซ่อมแซมแก่เรือรบรัสเซีย รวมถึงการขอใช้สนามบิน ในบางโอกาสเพื่อเป็นจุดแวะพักเติมเชื้อเพลิงให้ บ.ทิ้งระเบิดทางยุทธศาสตร์ของรัสเซียขณะลาดตระเวน

รัสเซียเคยส่งทหารร่วมกองกำลังรักษาสันติภาพของ OSCE ในบอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา และในโคโซโว และส่งทหารร่วม กองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติในโกตดิวัวร์ คองโก ไคบีเรีย ตะวันออกกลาง เซาท์ซูดาน ซาฮาราตะวันตก อย่างไรก็ตาม ปัญหาสงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครน ทำให้รัสเซีย ต้องการถอนตัวออกจาก OSCE โดยเมื่อ ก.ค.2567 รัฐสภารัสเซียผ่านร่างมติการไม่เข้าร่วม OSCE Parliamentary Assembly เนื่องจากเห็นว่า OSCE มีสองมาตรฐาน และสร้างกระแสเกลียดชังรัสเซีย

งบประมาณด้านการทหารปี 2566 จำนวน 74,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็น 120,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และปี 2568 ประมาณ 139,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทบ. มีกำลังพลประมาณ 500,000 นาย แบ่งเป็นเขตยุทธศาสตร์ 4 เขต คือ 1) West ศูนย์บัญชาการใหญ่ อยู่ที่เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก 2) Centre ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่ที่เยคาเตรินเบิร์ก 3) South ศูนย์บัญชาการใหญ่ อยู่ที่ Rostov-on-Don และ 4) East ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่ที่ Khabarovsk และมีศูนย์บัญชาการยุทธศาสตร์ร่วม ยุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ ถ.หลัก 2,730 คัน (รุ่น T-55A 70 คัน T-62M/MV 600 คัน T-72A/AV/B/BA 700 คัน T-72B3/B3M 470 คัน T-80BVM 270 คัน T-90M 370 คัน) และมี ถ.อยู่ในคลังไม่น้อยกว่า 29,000 คัน (รุ่น T-55A, T-62M, T-62MV, T-64/T-72, T-72A, T-72B, T-80B, T-80BV, T-80U) ยานลาดตระเวน BRM-1K (CP) 200 คัน BRDM-2 500 คัน และ BRDM -2A 100 คัน) ยานรบทหารราบหุ้มเกราะ 3,280 คัน (เช่น รุ่น BMP-1/-1AM 750 คัน BMP-2/-2M 550 คัน BMP-3/-3M 650 คัน BTR-80A 100 คัน BTR-82A/AM 1,230 คัน โดยมีรุ่น BMP-1 และ BMP-2 อยู่ในคลังอีก 3,000 คัน) ยานสายพานลำเลียงพลหุ้มเกราะไม่น้อยกว่า 4,500 คัน (รุ่น BMO-T MT-LB BTR-50) ปืนใหญ่ 5,157 กระบอก

ส่วนระบบป้องกันภัยทางอากาศ มีอาวุธปล่อยพื้นสู่อากาศไม่น้อยกว่า 839 ชุด แบบระยะไกล S-300V4 (RS-SA-23) แบบระยะกลาง 9K37M1-2 Buk-M1-2 (RS-SA-11 Gadfly), 9K317 Buk-M2 (RS-SA-17 Grizzly) และ 9K317M Buk-M3 (RS-SA-27) แบบระยะใกล้ Tor-M1/M2/M2U (RS-SA-15 Gauntlet) อาวุธปล่อยแบบประทับบ่ายิง แบบ 9K310 Iglu-1 (RS-SA-16 Gimlet), 9K34 Strela-3 (RS-SA-14 Gremlin), 9K38 Iglu (RS-SA-18 Grouse), 9K333 Verba (RS-SA-29 Gizmo) และ 9K338 Iglu-S (RS-SA-24 Grinch) รวมถึง บ.ไร้คนขับ แบบหนัก Tu-243 Reys และ Tu-243 Reys D แบบเบา Pchela-1 และ Pchela-2 อาวุธปล่อยพื้นสู่อากาศ แบบ 9K79-1 Tochka-U (RS-SS-21B Scarab) และ 9M728 (RS-SSC-7 Southpaw)

ทร. มีกำลังพลประมาณ 119,000 นาย กองเรือใหญ่แบ่งเป็น 4 ภาค ได้แก่ กองเรือภาคเหนือ (Northern Fleet) กองเรือภาคทะเลบอลติก (Baltic Fleet) กองเรือภาคทะเลดำ (Black Sea Fleet) และ กองเรือภาคแปซิฟิก (Pacific Fleet) นอกจากนี้ ยังมีกองเรือเล็กทะเลแคสเปียน (Caspian Sea Flotilla) ยุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือดำน้ำทางยุทธศาสตร์ 51 ลำ ประกอบด้วย เรือดำน้ำพลังนิวเคลียร์ติดขีปนาวุธ (SSBN) 12 ลำ และเรือดำน้ำทางยุทธวิธี 39 ลำ แบ่งเป็นเรือดำน้ำพลังนิวเคลียร์ติดอาวุธปล่อยนำวิถี (SSGN) 10 ลำ เรือดำน้ำโจมตีพลังนิวเคลียร์ (SSN) 10 ลำ และเรือดำน้ำสามารถทำสงครามปราบเรือดำน้ำ (SSK) 19 ลำ (ได้แก่ Paltus (Kilo) 9 ลำ Varshavyanka (Kilo) 10 ลำ และ Lada 1 ลำ

เรือรบหลักมี 34 ลำ ได้แก่ เรือบรรทุกเครื่องบิน Orel (Kuznetsov) 1 ลำ เรือลาดตระเวน 3 ลำ เรือพิฆาต 11 ลำ เรือฟริเกต 20 ลำ ส่วนเรือตรวจการณ์ชายฝั่งมี 124 ลำ (อาทิ เรือคอร์เวต 45 ลำ และเรือต่อต้านทุ่นระเบิด 44 ลำ) เรือสะเทินน้ำสะเทินบก (อาทิ เรือยกพลขึ้นบก 17 ลำ และเรือระบายพล 26 ลำ) และเรือส่งกำลังบำรุงและสนับสนุน 284 ลำ

ทอ. มีกำลังพลประมาณ 170,000 นาย ศูนย์บัญชาการใหญ่อยู่ที่ Balashikha ใกล้มอสโก และมีระบบป้องกันภัยทางอากาศรวมในกลุ่มเครือรัฐเอกราช (CIS) ครอบคลุมรัสเซีย อาร์เมเนีย เบลารุส คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน และอุซเบกิสถาน ยุทธโศปกรณ์สำคัญ ได้แก่ บ.รบ 1,224 เครื่อง เป็น บ.ทิ้งระเบิด 127 เครื่อง (แบบ Tu-22M3/MR Backfire C 55 เครื่อง Tu-22MR Blackfire 1 เครื่อง Tu-95MS/MS Bear 31 เครื่อง Tu-95MSM mod Bear 27 เครื่อง Tu-160 Blackjack 6 เครื่อง Tu-160 mod Blackjack 7 เครื่อง และ Tu-160M Blackjack 3 เครื่อง-ระหว่างทดสอบ) บ.ขับไล่ 220 เครื่อง (แบบ MiG-29/MiG-29UB Fulcrum 70 เครื่อง MiG-31BM Foxhound C 102 เครื่อง Su-27 Flanker B 24 เครื่อง และ Su-27UB Flanker C 24 เครื่อง) บ.ขับไล่/โจมตีภาคพื้นดิน 449 เครื่อง (แบบ MiG-29SMT Fulcrum 14 เครื่อง MiG-29UBT Fulcrum 2 เครื่อง Su-27SM Flanker J 46 เครื่อง Su-27SM3 Flanker 24 เครื่อง Su-30M2 Flanker G 19 เครื่อง Su-30SM Flanker H 80 เครื่อง Su-34 Fullback 93 เครื่อง Su-34 mod Fullback 31 เครื่อง Su-35S Flanker M 117 เครื่อง Su-57 Felon 19 เครื่อง บ.โจมตี 262 เครื่อง (แบบ MiG-31K 24 เครื่อง Su-24M/M2 Fencer 77 เครื่อง Su-25 Frogfoot 37 เครื่อง Su-25SM/SM3 Frogfoot 109 เครื่อง และ Su-25UB Frogfoot 15 เครื่อง) บ.ลาดตระเวน/สอดแนม 62 เครื่อง (แบบ An-30 Clank 4 เครื่อง Su-24MR Fencer 54 เครื่อง Tu-214ON 2 เครื่อง และ Tu-214R 2 เครื่อง) บ.ติดระบบเตือนภัยล่วงหน้า 10 เครื่อง (แบบ A-50U Mainstay 7 เครื่อง) บ.เติมเชื้อเพลิงกลางอากาศ แบบ IL-78/IL-78M Midas รวม 15 เครื่อง บ.ขนส่ง 443 เครื่อง (ขนาดหนักรวม 124 เครื่อง เช่น แบบ An-124 Condor, An-22 Cock และ IL-76MD Candid ขนาดกลางรวม 45 เครื่อง เช่น แบบ An-12/An-12BK Cub และขนาดเบา รวม 224 เครื่อง เช่น แบบ An-26 Curl An-72 Coaler An-140 L-410 Tu-134 Crusty บ.โดยสารรวม 32 เครื่อง เช่น แบบ An-148-100E และ Tu-154 Careless) บ.ฝึก รวม 234 เครื่อง เช่น แบบ DA42T, L-39 Albatros และ Yak-130 Mitten

ส่วน ฮ.โจมตี มี 334 เครื่อง (แบบ Ka-52A Hokum B 62 เครื่อง Mi-24D/V/P Hind 96 เครื่อง Mi-28N Havoc B 67 เครื่อง Mi-28NM Havoc 9 เครื่อง Mi-28UB Havoc 24 เครื่อง Mi-35 Hind 56 เครื่อง) ฮ.ทำสงครามอิเล็กทรอนิกส์ 16 เครื่อง ฮ.ขนส่ง 304 เครื่อง (ขนาดหนักแบบ Mi-26/Mi-26T Halo 33 เครื่อง ขนาดกลางแบบ Mi-8/Mi-8MT/Mi-8MTsh/Mi-8MTv-5 Hip รวม 271 เครื่อง) ฮ.ฝึก 36 เครื่อง (แบบ Ka-226 19 เครื่อง และ Ansat-U 17 เครื่อง) บ.ไร้คนขับ แบบ Inokhodets, Forpost R, Mohajer 6 และ Forpost (Searcher II) ระบบป้องกันภัยทางอากาศ 796 ระบบ (พิสัยไกล 716 ระบบ เช่น แบบปล่อยพื้นสู่อากาศ แบบ S-300PS (SA-10 Grumble)/S-300PM (SA-20 Gargoyle) และพิสัยกลาง 80 ระบบ เช่น 9K37M1-2) ระบบขีปนาวุธอากาศสู่อากาศนำวิถีด้วยอินฟราเรด เช่น แบบ R-27T/ET (AA-10 Alamo B/D) R-73 (AA-11 Archer) R-60T (AA-8 Apid) และนำวิถีด้วย semi-active radar homing เช่น แบบ R-27R/ER (AA-10 Alamo A/C) R-33/33S (AA-9 Amos A/B)

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับชาติตะวันตก เนื่องจากการขยายสมาชิกขององค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organisation-NATO) เข้าไปประชิดรัสเซียมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียตในอดีต ส่งผลให้รัสเซียต้องสูญเสียรัฐก้นชน รวมทั้งบทบาทของประเทศที่ 3 ซึ่งเป็นปัจจัยกระตุ้นให้การปะทะยังเกิดขึ้นต่อเนื่องในพื้นที่ของยูเครนทางตะวันออก ได้แก่ แคว้นโดเนสค์ และแคว้นลูฮันก์ ทางตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ แคว้นคาร์คีฟ และแคว้นซุมิ และทางใต้ ได้แก่ แคว้นเคอร์ซอน และแคว้นซาปอริซเซีย

2) ผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครนในพื้นที่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของรัสเซีย เฉพาะอย่างยิ่งความเสียหายจากการโจมตีทางอากาศด้วยขีปนาวุธและโดรนที่ยกระดับความรุนแรงต่อพื้นที่ชั้นในระหว่างกันมากขึ้น ที่สำคัญ ได้แก่ แคว้นคัสค์ (ตรงข้ามแคว้นซุมิของยูเครน) และแคว้นเบลโกรอด (ตรงข้ามแคว้นคาร์คีฟของยูเครน)

3) ภัยคุกคามทางทะเลที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในทะเลดำและทะเลเอซอฟ (ทางตะวันออกเฉียงเหนือของทะเลดำเชื่อมต่อช่องแคบเคิร์ชกับทะเลดำ) ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติการทางทหารในความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน และกรณีที่สวีเดนและฟินแลนด์เข้าเป็นสมาชิกเนโท ทำให้เนโทเพิ่มการดำเนินกิจกรรมทางทะเลในลักษณะช่วยรัสเซียในทะเลบอลติก รวมถึงการทำลายเขตอิทธิพลของรัสเซียในทะเลอาร์กติก

4) รัสเซียยังคงให้ความสำคัญต่อปัญหาการก่อการร้าย เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม Islamic State (IS) ที่กำหนดให้คอเคซัสเป็นจังหวัดหนึ่งของการสถาปนารัฐอิสลาม (ชื่อสาขา คือ Wilayat Kavkaz) หลังจากกลุ่มนิยมความรุนแรงในเชเชเนีย ดาเกสถาน อินกูเซเดีย และคาบาร์ดีโน-บัลคาเรีย เผยแพร่คลิปวิดีโอ เมื่อ 21 มิ.ย.2558 ให้สัตยาบันภักดีต่อกลุ่ม และโฆษณาชวนเชื่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ภาษารัสเซีย เพื่อหาสมาชิกใหม่ที่ใช้ภาษารัสเซียในคอเคซัสเหนือและผู้อพยพจากเอเชียกลาง ขณะที่ IS Khorasan Province (ISKP) ซึ่งเป็นกลุ่มสาขาของ IS เป็นภัยคุกคามสำคัญที่สุดของรัสเซีย โดยก่อเหตุกราดยิงพลเรือนที่ Crocus City Hall เมื่อ 22 มี.ค.2567

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ APEC, Arctic Council, ARF, ASEAN (ประเทศคู่เจรจา), BIS, BRICS, BSEC, CBSS, CD, CE, CERN (ผู้สังเกตการณ์), CICA, CIS, CSTO, EAEC, EAPC, EAS, EBRD, EAEU, FAO, FATF, G-20, G-8, GCTU, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (national committees), ICRM, IDA, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM (ผู้สังเกตการณ์), IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), LAIA

(ผู้สังเกตการณ์), MIGA, MINURSO, MONUSCO, NSG, OAS (ผู้สังเกตการณ์), OIC (ผู้สังเกตการณ์), OPCW, OSCE, Paris Club, PCA, PFP, SCO, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNISFA, UNMIL, UNMISS, UNOCI, UNSC (แบบถาวร), UNTSO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO และ ZC

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีองค์กรวิจัยทางวิทยาศาสตร์กว่า 4,000 แห่ง รวมถึงสถาบันวิจัยกว่า 350 แห่ง องค์กรหลักทางวิทยาศาสตร์ของรัสเซีย คือ สถาบันวิทยาศาสตร์ และมีสถาบันวิจัยอื่น ๆ ในสังกัดอีกหลายร้อยแห่ง แยกตามสาขา เช่น คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ รัสเซียให้ความสำคัญอย่างมากกับการพัฒนาเทคโนโลยีระดับสูง การส่งเสริมศักยภาพ อัจฉริยภาพของ ทรัพยากรบุคคล ครอบคลุมทั้งพลเรือนและการทหาร เพื่อหวังเพิ่มรายได้จากการส่งออกเทคโนโลยีระดับสูง นอกเหนือจากการพึ่งพารายได้หลักจากการส่งออกด้านพลังงาน สำหรับการสร้างศูนย์นวัตกรรมที่ Skolkovo ใกล้มอสโก ประธานาธิบดีดมิตรี เมดเวเดฟ ประกาศเมื่อ มี.ค.2553 เพื่อเป็นแหล่งรวมธุรกิจเทคโนโลยีระดับสูง เทียบเท่า Silicon Valley ในรัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐฯ เริ่มสร้างเมื่อปี 2555 และมีสำนักงานในต่างประเทศ ได้แก่ จีน (2559) อินเดีย (2563) และซาอุดีอาระเบีย (2568) ด้านอวกาศ รัสเซียร่วมมือกับจีน อาทิ โครงการ ด้านอวกาศระหว่างปี 2561-2565 เช่น การสำรวจดวงจันทร์และอวกาศที่ห่างไกลออกไป พัฒนายานอวกาศ และโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ และการสำรวจข้อมูลจากระยะไกล รวมทั้งมีความร่วมมือกับจีนใน กรอบ BRICS นอกจากนี้ รัสเซียพัฒนาความร่วมมือด้านอวกาศกับอินเดีย บราซิล แอฟริกาใต้ นิการา กัว เมียนมา ชิลี เปรู อิหร่าน และเกาหลีเหนือ

การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้บทบาททางการแพทย์และการวิจัยวัคซีนของรัสเซีย โดดเด่นขึ้น โดยรัสเซียเป็นประเทศแรกของโลกที่ประกาศจดทะเบียนวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 ซึ่งเผชิญ กับกระแสโจมตีประสิทธิภาพและความปลอดภัย โดยรัสเซียจดทะเบียนวัคซีน Sputnik V เมื่อ 11 ส.ค.2563 พัฒนาโดยศูนย์วิจัย Gamalei วิทยาการระบาดและจุลชีววิทยาแห่งชาติของรัสเซีย (Gamalei National Research Center for Epidemiology and Microbiology) โดยตั้งเป้าหมายขายในระดับสากลราคาไม่เกิน โดลละ 10 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมอ้างว่ามีต้นทุนการขนส่งต่ำกว่าวัคซีนของประเทศอื่นเนื่องจากสามารถบรรจุ อยู่ในภาชนะที่อุณหภูมิ +2 ถึง +8 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ ยังมีวัคซีน EpiVacCorona ของสถาบัน Vector ซึ่งเป็นวัคซีนชนิดที่สองที่สามารถจดทะเบียนกับกระทรวงสาธารณสุขของรัสเซียเมื่อ 13 ต.ค.2563 และวัคซีน ของสถาบัน Chumakov

การขนส่งและโทรคมนาคม ท่าอากาศยาน 905 แห่ง (ปี 2568) เส้นทางรถไฟ ระยะทางประมาณ 105,000 กม. ถนน ระยะทาง 1,579,291 กม. และการเดินทางโดยเรือ ระยะทาง 102,000 กม. ทั้งในทะเลบอลติก ทะเลขาว ทะเลแคสเปียน ทะเลอาซอฟ และทะเลดำ และมีการให้บริการเรือพาณิชย์สมุทร 2,910 ลำ (2566) อาทิ เรือ บรรทุกสินค้าทั่วไป 976 ลำ และบรรทุกน้ำมัน 387 ลำ มีเมืองท่าที่สำคัญ ได้แก่ เมือง Kaliningrad, Murmansk, Novorossiysk, Dudinka, Saint Petersburg และ Vladivostok มีท่อส่ง condensate 122 กม. ท่อส่งก๊าซ ประมาณ 180,600 กม. ท่อส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว 1,378 กม. ท่อส่งน้ำมัน 80,820 กม. ท่อส่งน้ำมัน/ ก๊าซ/น้ำ 40 กม. ท่อส่งน้ำมันสำเร็จรูป 13,658 กม. และท่อส่งน้ำ 23 กม. โทรคมนาคม : มีโทรศัพท์พื้นฐาน ให้บริการ 20.8 ล้านเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ 245 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 92% ของ ประชากร รหัสอินเทอร์เน็ต .ru (.su เป็นของสหภาพโซเวียต)

การเดินทาง เที่ยวบินจากไทย แบบเที่ยวบินตรง ได้แก่ Aeroflot และ S7 Airlines (การบินไทยยังไม่กลับไปเปิดเที่ยวบิน) และแบบต่อเครื่อง อาทิ Emirates, Air Arabia, Qatar Airways และ S7 Airlines ไปยังเมืองใหญ่ของรัสเซีย ใช้เวลาประมาณ 9-12 ชั่วโมง (ไม่รวมระยะเวลาเปลี่ยนเครื่อง) ได้แก่ มอสโก เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก วลาดิวอสต็อก คาซาน เออร์กุสต์ และโนโวซีบีแยร์สค์ ทั้งนี้ ไทยและรัสเซียลงนามความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการระหว่างกันเมื่อปี 2545 สามารถอยู่ในรัสเซียได้ 90 วัน ต่อมาเมื่อปี 2548 ทั้งสองฝ่ายลงนามความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดาระหว่างกันเพื่อจุดประสงค์ของการท่องเที่ยว สามารถอยู่ในรัสเซียได้นาน 30 วัน ขณะที่ไทยขยายระยะเวลาอนุมัตินักท่องเที่ยวรัสเซียเป็น 90 วัน และปี 2568 ขยายมาตรการการยกเว้นการตรวจลงตราให้แก่ผู้ถือหนังสือเดินทางรัสเซียเข้ามาในไทยเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว ไม่เกิน 60 วัน ทั้งนี้ รัสเซียมีความแตกต่างของเวลาระหว่างตะวันตกกับตะวันออก 11 เขตเวลา ส่วนเวลาที่มอสโกช้ากว่าไทย 3 ชม. ในช่วง เม.ย.-ต.ค. และช้ากว่า 4 ชม. ในช่วง พ.ย.-มี.ค. เว็บไซต์ข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว คือ www.russiatourism.ru/en/

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

- 1) ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนมีแนวโน้มยืดเยื้อต่อไปในปี 2569 ทั้งรัสเซียและยูเครนยังไม่มีท่าทีจะยุติการสู้รบและกระบวนการเจรจาสันติภาพยังไม่คืบหน้าอย่างมีนัยสำคัญ เฉพาะอย่างยิ่งทั้งรัสเซียและยูเครนไม่ผ่อนปรนต่อเงื่อนไขเรื่องดินแดน และกรณียูเครนยังคงได้รับการสนับสนุนทางการทหารจากชาติตะวันตก ตลอดจนการยกระดับการใช้อาวุธพิสัยไกลโจมตีระหว่างกันอาจกระตุ้นให้ความขัดแย้งรุนแรงขึ้น
- 2) การดำเนินนโยบายต่างประเทศของรัสเซียในห้วงการดำรงตำแหน่งสมัยที่ 5 ของประธานาธิบดี วลาดิมีร์ ปูติน อาทิ การประกาศแผนปรับปรุงหลักป้องกันปรามนิวเคลียร์ของรัสเซีย การแสวงหาพันธมิตรเพิ่มเติม เฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มประเทศโลกใต้ การขยายกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับพันธมิตร อาทิ จีน อินเดีย และมิตรประเทศ อาทิ กลุ่มประเทศลาตินอเมริกา เพื่อตอบโต้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจของชาติตะวันตก และการผลักดันบทบาทของกรอบความร่วมมือพหุภาคีและองค์กรระหว่างประเทศที่รัสเซียและจีนมีบทบาทนำ
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับชาติตะวันตกที่ยังไม่มีแนวโน้มจะได้รับการฟื้นฟู เฉพาะอย่างยิ่งกับเนโทและสหภาพยุโรป (EU) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน ส่งผลกระทบให้เกิดการยั่วยุระหว่างกันมากขึ้น อาทิ กรณีพบบโดรน ซึ่งเชื่อว่ามาจากรัสเซีย รุกล้ำน่านฟ้าในหลายประเทศของยุโรปตั้งแต่ต้นปี 2568 ผลักดันให้ EU เร่งดำเนินโครงการกำแพงโดรน (Drone Wall) เพื่อรับมือภัยคุกคามทางอากาศทุกรูปแบบ ส่งผลให้เกิดบรรยากาศความไม่ไว้วางใจ และเสี่ยงนำไปสู่การเผชิญหน้าทางการทหารกันโดยไม่ตั้งใจ
- 4) บทบาทของรัสเซียในภูมิภาคตะวันออกกลาง จากสถานการณ์ความรุนแรงระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส ซึ่งรัสเซียพยายามผลักดันให้ใช้แนวทางเจรจาแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี และแสดงถึงความพยายามรักษาความสัมพันธ์กับทั้งสองฝ่าย รวมถึงการพยายามรักษาอิทธิพลและสถานะทางทหารของรัสเซียในตะวันออกกลางผ่านการรื้อฟื้นความสัมพันธ์กับรัฐบาลใหม่ของซีเรีย

ความสัมพันธ์ไทย-รัสเซีย

ไทยและรัสเซียเห็นพ้องกันว่า การเสด็จประพาสรัสเซียของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ระหว่าง 3-11 ก.ค.2440) เป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ทางการทูต โดยวันสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับรัสเซีย คือ 3 ก.ค.2440 และจัดงานครบรอบ 120 ปีความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อปี 2560 ที่กรุงเทพฯ มอสโก และเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก สำหรับการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของประธานาธิบดีปูติน ในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

บรมนาถบพิตร เมื่อ ต.ค.2546 ยกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนกัน และเมื่อปี 2550 รัฐบาลทั้งสองประเทศ ร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฉลองโอกาสครบรอบ 110 ปีความสัมพันธ์ไทย-รัสเซีย โดยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จฯ เยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการในฐานะผู้แทนพระองค์ (State Visit) ระหว่าง 2-11 ก.ค.2550 เพื่อร่วมฉลองโอกาสดังกล่าว

การเยือนและพบปะแลกเปลี่ยนระดับผู้นำที่สำคัญ ได้แก่ นายคิมอีริ เมดเวเดฟ (นรม.ขณะนั้น) เยือนไทยระหว่าง 7-8 เม.ย.2558 และ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา (นรม.ขณะนั้น) เยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการ ระหว่าง 17-19 พ.ค.2559 เป็นการเยือนรัสเซียของผู้นำระดับ นรม.ของไทยครั้งแรกในรอบ 11 ปี และเข้าร่วม การประชุมสุดยอดอาเซียน-รัสเซีย สมัยพิเศษ (ASEAN-Russia Commemorative Summit) ที่โซชี ระหว่าง 19-20 พ.ค.2559 ในระหว่างการเยือนมีการลงนามในความตกลงทั้งสิ้น 14 ฉบับ เป็นความตกลงของ ภาครัฐ 6 ฉบับ และความตกลงของภาคเอกชน 8 ฉบับ ประกอบด้วย ด้านการทหาร เกษตร ประมง พลังงาน ธุรกิจการเงิน และ SME นอกจากนี้ พล.อ.ประยุทธ์ พบหารือกับประธานาธิบดีปูตินนอกรอบการประชุม ยอด BRICS ที่จีน เมื่อ 5 ก.ย.2560 หลังจากที่นายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รมว.กระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย เยือนไทยระหว่าง 9-10 ส.ค.2560 นายคิมอีริ เมดเวเดฟ (นรม.ขณะนั้น) เยือนไทยเมื่อ 2 พ.ย.2562 เพื่อเข้าร่วม การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 35 ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพในฐานะประธานหมุนเวียนอาเซียน และพบหารือทวิภาคี กับ พล.อ.ประยุทธ์ และในห้วงการประชุมซอริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Forum for International Cooperation-BRF) ครั้งที่ 3 ระหว่าง 17-18 ต.ค.2566 ที่กรุงปักกิ่ง ซึ่งนายเศรษฐา ทวีสิน (นรม.ขณะนั้น) เป็น ผู้แทนไทยเข้าร่วม ได้มีโอกาสพบปะกับประธานาธิบดีปูติน นอกรอบการประชุม โดยประธานาธิบดีรัสเซียย้ำถึง การเป็นพันธมิตรที่ยาวนานของสองประเทศ แม้มีบริบทปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศเกี่ยวข้อง แต่ไทย และรัสเซียยังคงความสัมพันธ์ที่ดี โดยเคารพและคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกัน

ไทยและรัสเซียหารือผ่านกลไกต่าง ๆ อาทิ การประชุมคณะกรรมการพลังงานรัสเซีย-ไทย ครั้งที่ 1 ที่กรุงเทพฯ เมื่อ 18 ม.ค.2560 การประชุมคณะทำงานร่วมว่าด้วยการหารือด้านความมั่นคงระหว่างไทยกับรัสเซีย ครั้งที่ 3 เมื่อ พ.ค.2560 การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย-รัสเซีย จัดประชุม แล้วทั้งสิ้น 8 ครั้ง ครั้งที่ 8 เมื่อ 27 เม.ย.2566 ที่กรุงเทพฯ และการประชุมร่วมกันเพื่อปรึกษาหารือในประเด็น ด้านกฎหมายระหว่างประเทศรัสเซีย-ไทย เมื่อ 13 ก.ย.2567

ด้านเศรษฐกิจ ในห้วงปี 2563-2567 การค้าระหว่างไทยกับรัสเซียมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 2,033.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเมื่อปี 2567 รัสเซียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 35 ของไทย และอันดับ 1 ในกลุ่มประเทศสมาชิก สหภาพเศรษฐกิจยูเรเชีย (EAEU) ขณะที่ห้วง ม.ค.-มิ.ย.2568 การค้าระหว่างไทยกับรัสเซียมีมูลค่า 943.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 0.28% ของการค้าทั้งหมดของไทย เพิ่มขึ้น 14.61% จากห้วงเดียวกันของปี 2567 ไทยส่งออกไปยังรัสเซียเมื่อปี 2567 มูลค่า 887.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 8.11% สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป อัญมณีและเครื่องประดับ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ เม็ดพลาสติก ไทยนำเข้ามูลค่า 969.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 0.69% สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป และกึ่งสำเร็จรูป สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ถ่านหิน และแร่และผลิตภัณฑ์ จากแร่อื่น ๆ การลงทุนทางตรงของไทยในรัสเซียเมื่อปี 2566 มีมูลค่า 70.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการลงทุน โดยตรงของรัสเซียในไทย เมื่อปี 2566 มีมูลค่า 227.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

วิกฤตรัสเซีย-ยูเครน ไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยมากนัก เนื่องจากรัสเซียและยูเครนไม่ใช่คู่ค้าหลักของไทย อย่างไรก็ตาม การค้าของไทยกับรัสเซียเมื่อปี 2565 มีมูลค่า 1,854 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งลดลงจากปี 2564 ที่มีมูลค่า 2,754.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนเมื่อปี 2566 มีมูลค่า 1,512.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และห้วง ม.ค.-มิ.ย.2567 มีมูลค่า 820.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รัสเซียเป็นตลาดที่มีศักยภาพสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย และเริ่มฟื้นตัวหลังจากวิกฤต COVID-19 โดยในห้วง 1 ม.ค.-30 ก.ย.2565 มีนักท่องเที่ยวรัสเซียรวม 102,809 คน ส่วนในปี 2568 รัฐบาลไทยเห็นชอบขยายมาตรการการยกเว้นการตรวจลงตราให้แก่ผู้ถือหนังสือเดินทางรัสเซียเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว ไม่เกิน 60 วัน ส่งผลให้ไทยกลายเป็นจุดหมายปลายทางซึ่งเป็นที่นิยมอันดับหนึ่งของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียช่วงไตรมาสแรกของปี 2568 (ตามข้อมูลของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรัสเซีย) โดยมีจำนวนมากถึง 722,200 คน เพิ่มขึ้นเกือบ 16% เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2567

ความตกลงที่สำคัญระหว่างไทยกับรัสเซีย : ความตกลงว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต การค้าและความสัมพันธ์ทางด้านการขนส่งตามปกติ (ปี 2484) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการค้า (25 ธ.ค.2513) พิธีสารว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (12 พ.ค.2530) ข้อตกลงเกี่ยวกับการปรึกษาหารือทวิภาคีระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ (ปี 2531) ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทวิภาคี (15 ก.ย.2536) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมของรัสเซีย (11 ก.ค.2540) อนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้ (23 ก.ย.2542 มีผลบังคับใช้ 15 ม.ค.2552) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรม (25 ก.พ.2543) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว (17 ต.ค.2545) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูตและราชการ (17 ต.ค.2545) ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนต่างตอบแทน (17 ต.ค.2545) ความตกลงว่าด้วยข้อยุติการชำระหนี้ที่รัฐรัสเซียคงค้างราชอาณาจักรไทย (21 ต.ค.2546) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงทางทหาร (21 ต.ค.2546) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา (1 ธ.ค.2547) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดา (13 ธ.ค.2548) ช่วงปี 2551-2554 แผนการหารือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ ฉบับปี 2551-2554 (24 ก.ค.2551) แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือ ฉบับปี 2553-2557 (27 พ.ย.2552) ข้อตกลงด้านปฏิบัติการเกี่ยวกับเอกสารระหว่างธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK) กับธนาคาร Vneshtorgbank ของรัสเซีย (27 พ.ย.2552) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสภาธุรกิจ (27 พ.ย.2552) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรม (25 ก.พ.2543) พิธีสารความตกลงการชำระหนี้ค่าชำระระหว่างไทยกับรัสเซีย จำนวน 36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (31 พ.ค.2554) เมื่อ 8 เม.ย.2558 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเทคนิคทางทหารระหว่างไทยกับรัสเซีย (14 ก.ย.2560) บันทึกความเข้าใจด้านการปกป้องสุขอนามัยและระบาดวิทยาสุขภาพของประชาชนระหว่างสำนักงานคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและสวัสดิภาพของมนุษย์แห่งสหพันธรัฐรัสเซียกับกระทรวงสาธารณสุขแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ย.2560) โครงการความร่วมมือส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่าง ปี 2561-2563 ภายใต้กรอบการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน+3 (24 ม.ค.2561) นอกจากนี้ ปี 2561 อยู่ระหว่างขั้นตอนเตรียมลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับคณะกรรมการเศรษฐกิจยูเรเชีย (Eurasian Economic Commission-EEC)

ห้วงปี 2562 มีความร่วมมือด้านต่าง ๆ อาทิ 1) ด้านสาธารณสุข ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขไทยร่วมกับรัสเซีย จัดประชุม “เตรียมความพร้อมและตอบโต้โรคติดเชื้อที่อาจมีแนวโน้มเกิดการระบาดในภูมิภาค” ระหว่าง 16-17 ต.ค.2562 ประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออก เพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ด้านการเตรียมความพร้อมตอบโต้สถานการณ์ของโรคติดเชื้อแก่ประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออก กว่า 60 คน จาก 14 ใน 18 ประเทศสมาชิก (ข้อมูลจากสำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักสื่อสารความเสี่ยงฯ กรมควบคุมโรค) 2) ด้านโทรคมนาคม กสทช. ร่วมกับกระทรวงพัฒนาดิจิทัล โทคมนาคมและการสื่อสารมวลชนของรัสเซียร่วมจัดประชุม “Forum on Digital Cooperation” ระหว่าง 19-20 ก.ย.2562 เพื่อการอำนวยความสะดวกและบริการการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ และแผนเปิดให้บริการ 5G นโยบายความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และแนวทางการป้องกันภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต และ 3) ด้านการทหาร ผู้บัญชาการทหารเรือไทยและรัสเซียลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงกลาโหมทั้งสองประเทศว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกองทัพเรือ

ปี 2563 มีความร่วมมือด้านการทหารที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความตกลงว่าด้วยการรับกำลังพลของราชอาณาจักรไทยเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาทางทหารของกระทรวงกลาโหมแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย (Agreement No. 173/3/764-1 on the Requirements for the Admission of Servicemen of the Kingdom of Thailand for Training in Military Educational Establishments of the Ministry of Defence of the Russian Federation) 2) ทร.รัสเซียมอบทุนศึกษาต่อที่โรงเรียนนายเรือรัสเซียเป็นเวลา 6 ปี ซึ่งเป็นการส่งนักเรียนนายเรือไทยไปศึกษาหลักสูตรที่รัสเซียเป็นครั้งแรกในรอบ 114 ปี

ปี 2565 ไทยกับรัสเซียจัดกิจกรรมฉลองในโอกาสครบรอบ 125 ปีความสัมพันธ์ และนายดอน ปรมดีวินัย รอง นรม. และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ เยือนรัสเซีย ระหว่าง 5-6 ก.ย.2565 โดยพบหารือนายเซอร์เกย์ ลาฟรอฟ รมว.กระทรวงการต่างประเทศรัสเซีย ประเด็นการกระชับความร่วมมืออย่างรอบด้าน

ปี 2566 กระทรวงการต่างประเทศเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย-รัสเซีย ครั้งที่ 8 เมื่อ 27 เม.ย.2566 โดยมีนายดอน ปรมดีวินัย รอง นรม.และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานร่วมฝ่ายไทย และนายอะเล็กเซย์ เชคุนคอฟ รมว.กระทรวงการพัฒนาภูมิภาคตะวันออกไกลและอาร์กติกรัสเซีย เป็นประธานร่วมฝ่ายรัสเซีย ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้รับรองเอกสารผลลัพธ์การประชุม (Agreed Minutes) ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญในการกำหนดทิศทางการร่วมมือไทย-รัสเซียต่อไป

ปี 2567 ไทยได้รับแจ้งจากรัสเซีย เมื่อ 28 ธ.ค.2567 ในฐานะประธานกลุ่ม BRICS ปี 2567 ว่าไทยจะได้รับสถานะประเทศหุ้นส่วนของกลุ่ม BRICS อย่างเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.2568

นายวลาดีมีร์ วลาดีมีโรวิช ปูติน
(Vladimir Vladimirovich Putin)

ตำแหน่ง	ประธานาธิบดีรัสเซีย
เกิด	7 ต.ค.2495 (อายุ 74 ปี/ปี 2569)
สถานที่เกิด	เลนินกราด (ปัจจุบัน คือ เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก)
สถานภาพทางครอบครัว	หย่ากับนางลุดมีลา เมื่อ มิ.ย.2556 มีบุตร 2 คน คือ 1) มาเรีย (อายุ 41 ปี/ปี 2569) และ 2) คาเทรีน่า (อายุ 40 ปี/ปี 2569)
การศึกษา	
ปี 2503-2511	- เรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนหมายเลข 193 เลนินกราด จบเกรด 8 จึงเข้าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่โรงเรียนหมายเลข 281
ปี 2513-2518	- นิติศาสตรมหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเลนินกราด หลังจากนั้นนายอนาโตลี ซอบชัค (ขณะนั้นเป็นศาสตราจารย์สอนกฎหมาย) ชักชวนให้ร่วมทำงานกับ KGB ทันที
ประวัติการทำงาน	
ปี 2518-2527	- ทำงานกับ KGB เริ่มต้นที่แผนกเลขานุการ และย้ายไปอยู่ฝ่ายข่าวกรองต่างประเทศประจำเลนินกราดก่อนกลับเข้ารับการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเลนินกราด
ปี 2528-2533	- ย้ายไปประจำในเยอรมนีตะวันออก (เมืองเบอร์ลินและเดรสเดน)
ปี 2533	- กลับรัสเซีย โดยเข้าทำงานเป็นผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยเลนินกราด รับผิดชอบด้านต่างประเทศ และเป็นที่ปรึกษาของนายซอบชัค ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารเลนินกราดแห่งสหภาพโซเวียต
12 มิ.ย.2534-ปี 2539	- เข้าสู่วงการเมืองระดับท้องถิ่น หลังการล่มสลายของอดีตสหภาพโซเวียต โดยลาออกจาก KGB และร่วมเป็นทีมงานของนายซอบชัค ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก โดยนายปูตินดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการธิการด้านกิจการระหว่างประเทศ

มี.ค.2537-ก.ย.2539	- รองนายกรัฐมนตรีเมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก รับผิดชอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ก.ย.2539-ก.ค.2541	- เข้าร่วมงานในทำเนียบประธานาธิบดีบอริส เยลต์ซิน
25 ก.ค.2541	- ผู้อำนวยการหน่วยต่อต้านข่าวกรองของรัสเซีย (FSB) ซึ่งเดิมคือ KGB
29 มี.ค.2542	- เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และควบตำแหน่งผู้อำนวยการ FSB
9 ส.ค.2542	- รอง นรม.คนที่ 1 ของรัสเซีย
19 ส.ค.2542	- นรม.รัสเซีย
31 ธ.ค.2542	- รักษาการตำแหน่งประธานาธิบดีรัสเซีย หลังจากนายเยลต์ซินลาออกกะทันหัน
26 มี.ค.2543-มี.ค.2551	- ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี 2 สมัยติดต่อกันจากการได้รับเลือกตั้ง
8 พ.ค.2551-มี.ค.2555	- ดำรงตำแหน่ง นรม.รัสเซีย
4 มี.ค.2555	- ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีรัสเซียด้วยคะแนนเสียง 63.6%
7 พ.ค.2555	- สาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 3
18 มี.ค.2561	- ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีรัสเซียด้วยคะแนนเสียง 76.6%
7 พ.ค.2561	- สาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 4
15-17 มี.ค.2567	- ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีรัสเซียด้วยคะแนนเสียง 88.5%
7 พ.ค.2567	- สาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ 5
-

คณะรัฐมนตรีรัสเซีย

(ประกาศแต่งตั้งหลังพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งสมัยที่ 5 ของประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน เมื่อปี 2567)

นรม.	Mikhail Mishustin
รอง นรม.คนที่ 1	Denis Manturov
รอง นรม.และหัวหน้าสำนักงานทำเนียบรัฐบาล	Dmitry Grigorenko
รอง นรม.	Dmitry Chernyshenko
รอง นรม.	Tatyana Golikova
รอง นรม.	Marat Khusnullin
รอง นรม.	Alexander Novak
รอง นรม.	Alexei Overchuk
รอง นรม.	Dmitry Patrushev
รอง นรม.	Vitaly Saveliev
รอง นรม.และผู้แทนประธานาธิบดีประจำตะวันออกไกล	Yury Trutnev
รมว.กระทรวงการคลัง	Anton Siluanov
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Vladimir Kolokoltsev
รมว.กระทรวงพลังงาน	Sergei Tsivilev
รมว.กระทรวงการพัฒนาเศรษฐกิจ	Maksim Reshetnikov
รมว.กระทรวงแรงงานและการคุ้มครองทางสังคม	Anton Kotyakov
รมว.กระทรวงคมนาคม	Andrei Nikitin
รมว.กระทรวงกีฬา	Mikhail Degtyarev
รมว.กระทรวงเกษตร	Oksana Lut
รมว.กระทรวงการพัฒนาดิจิทัลและสื่อสารมวลชน	Maksut Shadayev
รมว.กระทรวงพัฒนาภาคตะวันออกไกลและอาร์กติก	Alexei Chekunov
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า	Anton Alikhanov
รมว.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Alexander Kozlov
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Sergei Kravtsov
รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์และอุดมศึกษา	Valery Falkov
รมว.กระทรวงวัฒนธรรม	Olga Lyubimova
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Mikhail Murshko
รมว.กระทรวงยุติธรรม	Konstantin Chuychenko
รมว.กระทรวงกลาโหม	Andrei Belousov
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Sergey Lavrov
รมว.กระทรวงป้องกันพลเรือน สถานการณ์ฉุกเฉิน และบรรเทาสาธารณภัย	Alexander Kurenkov
รมว.กระทรวงโยธา การเคหะ และสาธารณูปโภค	Irek Faizullin

(ต.ค.2568)